

İncir, Anadolu'dan dünyaya yayılmış ve Akdeniz'e özgü bir meyvedir. Sağlıklı ve uzun yaşamın simgesi olan incir meyvesinin kültüre alınması insanlık tarihi kadar eskidir. Ülkemiz kurutmalık ve sofralık incir yetiştiriciliği ve ticaretinde dünyanın ilk sırasında yer alır. Ülkemizde yetiştirilen incirlerin % 70'i kuru incir olarak değerlendirilmektedir. Orta büyüklükteki 1 kg incirden genellikle 750-850 g işlenmiş incir elde edilmektedir.

İncirin Besin Değeri

İncir yetiştiriciliğinde kimyasal girdi kullanımının yok denecek kadar az olması sağlık açısından önemini artırmaktadır. Besinsel lif, potasyum, kalsiyum ve demir açısından zengindir. İncir meyvesi vitamin, amino asit, mineral ve fenolik bileşenler kaynağıdır. 100 g kuru incir insan vücudunun günlük gereksinimlerinden kalsiyumun %17'sini, demir ve magnezyumun %30'unu, fosforun %20'sini, B1 vitamininin %5'ini, B2 vitamininin %4'ünü içermektedir.

Bitkisel Özellikleri

Kültür inciri, uygun iklim şartları içerisinde tek gövdeli, çok gövdeli ve don tehlikesine karşı kaldığı yerlerde ocak şeklinde yetişen ve buna göre de basık veya 8-10 m ye kadar yükseklikte, seyrek dallı ve yayvan bir ağaçtır. İncirin dal sistemini teşkil eden sürgünleri, emzik denilen bir yıllık dalların tepe gözleri ile bu gözlerin altında 1-2 yan gözden meydana gelir. Çiçek gözleri de odun gözleri gibi aynı sürgünler üzerinde, yaprakların koltuklarında meydana gelir.

İncirin kökleri gevrek bir yapıdadır. Dallı ve dağınık olmakla beraber çok derinlere kadar işleyebilir.

Önemli Çeşitler

Ülkemizde kurutmalık olarak en fazla Sarılop incir çeşidi, sofralık olarak en fazla Bursa Siyahı incir çeşidi yetiştirilmektedir. Kurutmalık incir yetiştiriciliği Aydın ve İzmir illerinde; sofralık incir yetiştiriciliği Bursa, Aydın, İzmir, Mersin, Hatay illerinde yaygınlaşmıştır.

Kurutmalık İncirler Grubu: Meyvelerinin içerisinde yalnız dişi çiçekler bulunur. Döllenmeye ihtiyaçları vardır. Sarılop, Göklop, Bardacık, Sarı Zeybek, Halebi ve Sultani incir çeşitleri bu gruba örnek gösterilebilir.

Taze (sofralık) İncirler Grubu: Bu grup dişi incirler, iki meyve ürününü, yani ilkbahar ve yaz doğuşlarını olgunlaştırırlar. Partenokarp olanlar, meyve bağlamak için çok kez hiçbir döllenmeye ihtiyaç göstermediklerinden ilekleme yapmaya gerek yoktur. Bununla birlikte bu grup dişi incirler arasında Beyaz Orak ve Yediveren çeşitleri gibi iki üründen herhangi birisinin döllenmeye ihtiyaç gösterdiği haller de vardır. Bursa Siyahı, Bardağı, Beyaz Orak, Beyaz Gül, Siyah Orak, Bektaş, Morgüz, Siyah İncir, Darpak, Göklop, Yeşilgüz, Sultan Selim, Fethiye Kara, Akça, 705, Karayaprak, Morgüz, 1099, Patlıcan, Beyaz Orak incir çeşitleri bu gruba örnek gösterilebilir.

Ekolojik İstekleri

Kışları ılık, yazları sıcak ve kurak yerler ister. -10 °C'nin altındaki sıcaklıklarda bitki donar. Yağış miktarının 550 mm'nin altına düşmesi durumunda sulanması gerekir. Zemine 2 metreden daha yakın ve yıl boyunca alçalıp yükselen taban suyuna sahip topraklar uygun değildir.

Bahçe Tesisi

Yaygın olarak çelikle çoğaltılır. Bunun dışında daldırma ya da dip sürgünü ile üretilir.

İncir bahçelerinin ticari amaçla kapama bahçe olarak kurulması gerekmektedir. Arazinin şekline göre kare, üçgen veya kontur dikim şekli yapılabilir. Arazinin düz olduğu terlerde kare dikim tercih edilir. Bahçe; taban arazide ise dikim aralığı 8 x 8 m, kır taban arazide ise dikim aralığı 7 x 6 m, kır arazide ise arazi eğimine göre dikim aralığı 6 x 6 m en uygun mesafelerdir. İncir fidanları yaprak dökümüyle ilkbaharda yeniden su yürümesi arasında kalan dönemde dikilir. Fidan çukurları için 50 cm derinlik ve 50 cm genişlik uygundur. Ağacın havalanmasını ve sağlıklı dalların yeniden gelişmesini sağlamak için, her yıl mutlaka budama yapılmalıdır.

Bakım İşleri

İncir bahçeleri sonbaharda bir ve ilkbaharda iki olmak üzere üç kez sürülmelidir. Eğimli arazide eğime dik sürüm yapılmalıdır. Ağaçlar yapraklarını döktükten sonra kış budaması; yaz aylarında sürgünlerin seyreltilmesi, uç alma, eğme, bükme işlemleri yapılır. Yıllık yağışın yeterli olmadığı yıllarda (yağış miktarının 550 mm'nin altına düşmesi durumunda) yazın 1-2 sulama yapılmalıdır. Toprakta pH düşüğe ağaçlara kireçleme yapılması yararlıdır.

İncirde İlekleme

Erkek incirlerin ilek meyvelerinin içindeki ilek arıları ile birlikte dişi ağaçların üzerine bırakılması işlemine *ilekleme* denir. Erkek incir bahçesi tesis ederken 100 dişi incir ağacı için, 1 adet erkek incir ağacı düşünülmelidir. Erkek incir bahçelerinin dişi incir bahçe sınırlarına en az 50 m uzaklıkta olması gerekmektedir. Haziran ayında ilek meyveleri 1-1,5 cm büyüklüğüne ulaştığında iki kez ilekleme yapılır. İki ilekleme arasında bir hafta zaman geçmelidir. Plastik bir filenin içerisinde 3-4 adet meyve konarak ağacın 3-4

yerine bu fileler asılmalıdır. İlekleme sabahın erken saatlerinde yapılmalıdır. Havanın rüzgarsız ve yağmursuz olmasına mutlaka dikkat edilmelidir. Ülkemiz ilek incirleri varyasyonu açısından zengindir. Ak İlek, Abalı, Kara Erkek, Hamza, Kıbrıslı ve Mor Demirtaş ileklemede kullanılan erkek incir çeşitleridir.

Hastalık ve Zararlıları

Çelik Marazı, İncir Mozaik Virüsü, Kök Çürüklüğü ile Soğuk ve Güneş Zararı incirde görülen hastalıklardır. Nematodlar, Kanlı Balsıra, Kırmızı Örümcek, Ekşilik Böcekleri, Sirke Sinekleri ve Akarlar incirde görülen zararlılardır. En önemli incir hastalıklarından olan çelik marazı ile mücadele için hastalıklı ağaç dalları kesilip, yakılmalıdır. Kesilen yerlere uygun bir fungusit çözeltisi sürülmelidir. Hasta ağaçlardan çelik ve aşı kalemi alınmamalıdır. Budamada kullanılan aletler bir ağaçtan diğerine geçerken dezenfektan çözeltiye batırılmalıdır.

Hasat

İncir ağaçları yellop (ilkbahar), iyilop (yaz) ve sonlop (sonbahar) ürünleri olmak üzere 3 meyve ürünü vermektedir. Taze incir hasadında meyve daldan sapıyla birlikte ve kabuğu yırtılmamış olarak kopartılmalıdır. Meyveler sabahın erken saatlerinde, güneş ve sıcağa maruz

kalmadan hasat edilmelidir. Meyvelerin konulduğu sepetlerin iç kısmının düzgün olması gerekmektedir. Kuru incir hasadında incir meyveleri ağaç üzerinde su kaybettikten(%30-40 kadar) sonra toplanırlar.

Depolama

Taze incirler, 0°C ve % 85-90 bağıl nemde iki hafta süreyle depolanabilirler. Ön soğutma işleminin yapılması depolama süresini uzatır. Soğukta muhafaza sırasında meyvede donmanın meydana gelmemesi için sıcaklığın -2,7° C' nin altına düşmemesi gerekmektedir. Bursa Siyahı çeşidi, Sarılop çeşidine göre daha uzun süre depolanabilir. Kuru incirler, depolamaya alındıklarında nem içeriği %22'den düşük olmalıdır. İncirler kasalar içinde, direk güneş ışığı almayan serin ortamlarda depolanmalıdır.

🏠: Alparslan Türkeş Bulvarı, No: 492
33740, Erdemli / MERSİN
🌐: <https://arastirma.tarimorman.gov.tr/alata>
@: alata@tarimorman.gov.tr
☎: 0 324 518 00 52
🖨: 0 324 518 00 80

T.C.

TARIM ve ORMAN BAKANLIĞI

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü

İncir Yetiştiriciliği

Dr. Fatma Belkıs ESİMEK

Mersin-2022